

Pohjois-Pohjanmaan museo

Tervanpoltto (Luokat 5-7)

Tutustu museon 3. kerroksessa tervan valmistamiseen ja tee seuraavat tehtävät.

1. Miksi tervanpoltto siirtyi 1800-luvulla Pohjois-Pohjanmaalle ja ennen kaikkea Kainuuseen?

2. Mitä osaat kertoa tervaveneestä eli *paltamosta*?

3. Mitkä väittämistä ovat totta? **Korjaa väärät väittämät.**

- a. Perinteisen tervatynnyrin vetoisuus oli 200 litraa.

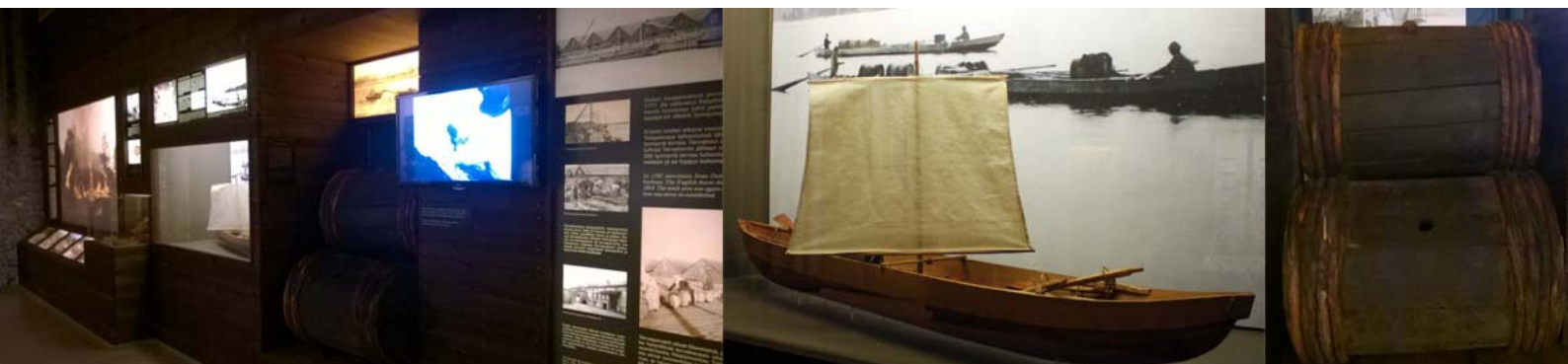
- b. Tervatynnyrit tarkasti virallinen vakaaja eli *kruunaaja*.

- c. *Räkäri* tarkasti tervan laadun

- d. Tervahauta poltettiin sydäntalvella.

- e. Tervan tärkein käyttötarkoitus oli rautaisten laivojen suojaaminen ruostumiselta.

- f. Tervatynnyrit kuljettiin haudalta hevosen vetämillä *palkkuilla*.

4. Yhdistä oikea sana oikeaan selitykseen

a) tervahovi	puun kuoriminen sen pihkaantumisen edistämiseksi
b) särös	tervahaudan keskellä oleva merkki
c) halssi	kaarnakaistale, joka esti puun kuivumisen
d) silmätikku	pihkaantunut, pilkottu tervaspuu
e) elämänlanka	puiden asetteleminen tervahautaan
f) tervamestari	tila, jossa olevaan tynnyriin terva poltettaessa valui
g) koloaminen	vastasi haudan rakentamisesta ja polttamisesta
h) latominen	tervavarasto, jossa tervan laatu tarkastettiin

5. Etsi ruudukosta seuraavat tervaan, tervanpolttoon ja tervakauppaan liittyvät sanat. Ne voivat olla ruudukossa pysty-, vaaka- tai vinoriveittäin.

PALKKUUT, PALTAMO, TERVAHOVI, SÄRÖS, HALSSI, SILMÄTIKKU, KRUUNAAJA, ELÄMÄNLANKA, TERVAMESTARI, KOLOAMINEN, LATOMINEN

L	E	R	T	S	A	S	T	A	L	O	K	S	U	I
A	M	T	E	R	V	A	H	O	V	I	L	I	P	O
T	N	V	A	S	K	A	R	A	A	T	R	L	H	J
O	J	H	S	Ä	R	Ö	S	L	L	A	T	M	U	J
M	K	L	A	N	U	T	E	D	T	S	V	Ä	C	V
I	T	P	J	K	U	L	P	S	A	O	S	T	M	M
N	Y	I	U	Q	N	N	E	M	O	Y	T	I	U	Ä
E	K	O	L	O	A	M	I	N	E	N	M	K	Ö	Ä
N	Z	A	V	L	A	M	P	N	I	U	O	K	P	E
R	E	S	L	V	J	O	P	A	L	K	K	U	U	T
T	U	O	R	O	A	I	N	V	L	F	V	G	Y	U
P	L	E	N	A	S	V	M	A	V	T	I	P	O	H
T	T	L	I	V	N	S	A	K	E	A	A	O	L	J
O	A	I	E	R	T	V	I	S	M	E	T	M	O	P
E	L	Ä	M	Ä	N	L	A	N	K	A	N	B	O	A